

INFORMACJA PRASOWA

ZUS skontrolował zwolnienia lekarskie

Zakład Ubezpieczeń Społecznych podsumował wyniki kontroli zwolnień lekarskich przeprowadzonych w pierwszym kwartale 2024 roku. Kwota wstrzymanych i zwróconych świadczeń chorobowych w całym kraju to blisko 12 mln zł, w województwie śląskim to ponad 1,7 mln zł.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych, zgodnie z przepisami, ma obowiązek kontrolować zwolnienia lekarskie pod kątem prawidłowości wykorzystywania zwolnienia lekarskiego, jak i orzekania o czasowej niezdolności do pracy. W tym pierwszym rodzaju kontroli pracownicy ZUS sprawdzają, czy osoby na zwolnieniu lekarskim prawidłowo wykorzystują czas na leczenie, czy też nie, bo np. pracują lub wykonują inne aktywności, których nie powinni będąc na „chorobowym”.

Natomiast druga kontrola – orzekania o czasowej niezdolności – przeprowadzają tylko lekarze orzecznicy ZUS. To oni weryfikują czy ubezpieczony jest nadal chory, a e-ZLA jest zasadne. Gdy lekarz orzecznik po badaniu czy weryfikacji dokumentacji medycznej stwierdzi, że ubezpieczony jest już zdolny do pracy, to wypłata zasiłku zostaje wstrzymana, a ubezpieczony następnego dnia powinien zgłosić się do pracy.

Blisko 5 tys. osób musiało oddać zasiłek chorobowy

W całym kraju kontrolerzy ZUS sprawdzili ponad 35 tys. osób na zwolnieniu lekarskim, z czego 4,8 tys. zostało pozbawionych prawa do zasiłku. Kwota cofniętych świadczeń to ponad 8,2 mln zł. W województwie śląskim skontrolowano 4,1 tys. osób, z czego 839 osób musiało zwrócić do ZUS wypłacony zasiłek na łączną kwotę 1,4 mln zł.

- Najwięcej osób przyłapanych na niewłaściwym wykorzystywaniu eZLA było wśród chorych z terenu działalności Oddziału ZUS w Chorzowie. Na 467 osób poddanych kontroli aż 234 osoby musi zwrócić zasiłek do ZUS. Można powiedzieć, że w tym przypadku co drugi kontrolowany nieprawidłowo wykorzystywał zwolnienie lekarskie. Kwotę jaką muszą zwrócić do ZUS te osoby to ponad 315 tys. zł – informuje Beata Kopczyńska, regionalna rzeczniczka prasowa ZUS w województwie śląskim.

Jeśli chodzi o liczbę skontrolowanych osób w Śląskiem to najwięcej takich kontroli wykorzystywania zwolnień przeprowadzili pracownicy rybnickiego ZUS. Skontrolowano ponad 1,5 tys. osób. 197 osób musiało zwrócić wypłacony zasiłek chorobowy na sumę 427 tys. zł.

W Oddziale ZUS w Bielsku-Białej kontroli poddano 770 osób, 74 z nich nieprawidłowo wykorzystywało eZLA. Kwota cofniętych zasiłków to 93,5 tys. zł. W częstochowskim ZUS na 603 skontrolowane osoby 79 zostało pozbawionych chorobowego. Łączna kwota jaka wróciła do funduszu chorobowego to 166 100 zł. Kontrolerzy sosnowieckiego ZUS przeprowadzili w I kwartale tego roku 515 kontroli, z czego 81 osób nieprawidłowo wykorzystywało zwolnienie lekarskie. Kwota cofniętych zasiłków to prawie 123 tys. zł. Na terenie działalności zabrzańskiego ZUS kontroli wykorzystywania zwolnień lekarskich poddano 251 osób, z czego 176 osób pozbawiono świadczenia chorobowego na 310 tys. zł.

- Pamiętajmy o tym, że zwolnienie lekarskie jest zwolnieniem od wykonywania jakiejkolwiek pracy zarobkowej oraz wszelkich czynności, które mogą utrudnić powrót do zdrowia i wydłużyć czas rekonwalescencji. Zwolnienie nie może pełnić roli swoistego urlopu. Jeśli w wyniku kontroli zostanie stwierdzone, że ubezpieczony wykonuje pracę zarobkową w okresie orzeczonej niezdolności do pracy lub wykorzystuje zwolnienie lekarskie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia, traci on prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia. Przepis ten stosuje się odpowiednio do zasiłku opiekuńczego i świadczenia rehabilitacyjnego – tłumaczy rzeczniczka.

101 tysięcy wydanych orzeczeń lekarzy z ZUS

Drugim rodzajem kontroli prowadzonej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest kontrola orzekania o czasowej niezdolności do pracy. W całym kraju w pierwszym kwartale tego roku łącznie przeprowadzono ponad 101 tys. takich kontroli przez lekarzy orzeczników ZUS. W efekcie blisko 5 tys. osób skrócono

zwolnienie lekarskie na liczbę 32 tys. dni, które miały być finansowane z funduszu chorobowego, na kwotę ponad 3,7 mln zł. W województwie śląskim lekarze orzecznicy wydali 14,7 tys. decyzji, z czego 426 osobom skrócono zwolnienie lekarskie na 2731 dni. Wstrzymana kwota świadczenia chorobowego to ponad 299 tys. zł.

Dane dla województwa śląskiego

W województwie śląskim najwięcej takich kontroli przeprowadziły oddziały ZUS: w Sosnowcu i w Zabrze, bo ponad 3,3 tys., natomiast największa liczba decyzji o braku prawa do zasiłku była w Oddziale ZUS w Rybniku – 129 (na 1,1 tys. kontroli), i w Oddziale ZUS w Sosnowcu – 79. Również w tych oddziałach kwoty wstrzymanych świadczeń były najwyższe: O/Rybnik – 82,6 tys. zł, O/Sosnowiec – 60,3 tys. zł.

W pozostałych oddziałach dane wyglądają następująco: Oddział ZUS w Bielsku-Białej – liczba kontroli 2,4 tys., 57 osobom skrócono „chorobowe” na łączną kwotę 38,2 tys. zł; Oddział ZUS w Chorzowie - liczba kontroli 3,1 tys., 72 osobom skrócono świadczenie chorobowe na kwotę 50,8 tys. zł; Oddział ZUS w Częstochowie – liczba kontroli 1,5 tys., 52 osobom skrócono zwolnienie na kwotę 40 tys.; Oddział ZUS w Zabrze – 3,3 tys. kontroli, 37 osobom wstrzymano chorobowe na kwotę 27,4 tys. zł.

Kiedy ZUS obniży zasiłek

Kontrole to nie wszystko. Zgodnie z przepisami ZUS ma również obowiązek ograniczyć wysokość świadczeń chorobowych do 100 proc. przeciętnego wynagrodzenia, po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego. W związku z tym blisko 30 tys. osobom w całym kraju obniżono zasiłek chorobowy na kwotę 45,7 mln zł.

57,7 mln zł wróciło do ZUS

Zatem łącznie kwota cofniętych, wstrzymanych i obniżonych świadczeń chorobowych w całym kraju za okres od stycznia do marca 2024 roku przekroczyła 57,7 mln zł.

Prawo kontroli mają także pracodawcy

Nie tylko Zakład Ubezpieczeń Społecznych może przeprowadzać kontrole. Uprawnienia do sprawdzenia prawidłowości wykorzystywania zwolnień lekarskich od pracy z powodu choroby mają także płatnicy składek zgłaszający do ubezpieczenia chorobowego powyżej 20 ubezpieczonych (tzn. pracodawcy, którzy zatrudniają powyżej 20 osób i są uprawnieni do wypłaty zasiłków chorobowych). Są sytuacje, kiedy do przeprowadzania kontroli prawidłowości wykorzystywania zwolnień lekarskich od pracy z powodu choroby upoważnieni są także pracodawcy, którzy nie wypłacają zasiłków. Dotyczy to przeprowadzenia kontroli w okresie, za który pracownikowi przysługuje wynagrodzenie za czas choroby wypłacane ze środków pracodawcy.

Beata Kopczyńska
Regionalna Rzeczniczka Prasowa ZUS
w województwie śląskim